

Luonnos 6.9.2016

Hallituksen esitys eduskunnalle kuntalain 150 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kuntalain yhtiöittämisvelvollisuutta koskevaa siirtymäsäännöstä siten, että kuntalain yhtiöittämisvelvollisuutta koskevaa säännöstä sovellettaisiin työterveyshuollon sairaanhoito- ja muiden terveydenhuoltopalvelujen tuottamiseen vuoden 2019 alusta. Lisäksi ehdotetaan, että kunnan ja kuntayhtymän tulisi eriyttää työterveyshuollon sairaanhoidon ja muiden terveydenhuoltopalvelujen kirjanpito kunnan muista terveydenhuoltopalveluista ehdotettuna siirtymäaikana.

Henkilöstön eläketurvaa koskevaa siirtymäsäännöstä ehdotetaan jatkettavaksi siten, että sitä sovelletaan vastaavasti myös ehdotetun siirtymäajan kuluessa toteutettaviin tehtävien siirtoihin. Lisäksi ehdotetaan, että yhtiöittämisvelvollisuuteen liittyvä varainsiirtoverovapaus koskisi myös siirtymäaikana tehtyjä luovutuksia.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA	3
1.1 Lainsäädäntö	3
1.2 Valiokuntien kannanotot.....	4
1.3 Euroopan komission näkemys	5
1.4 Markkinatilanne	5
2 EHDOTETUT MUUTOKSET	5
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	6
4 ASIAN VALMISTELU.....	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	8
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	8
2 VOIMAANTULO.....	9
LAKIEHDOTUKSET	10
Laki kuntalain 150 §:n muuttamisesta	10
LIITE	12
RINNAKKAISTEKSTIT	12
Laki kuntalain 150 §:n muuttamisesta	12

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö

Kuntalain kunnan tehtäviä koskevan 7 §:n mukaan kunta hoitaa itsehallinnon nojalla itselleen ottamansa tehtävät ja järjestää sille laissa erikseen säädetty tehtävät. Kuntalain 126 §:n (Kunnan toiminta kilpailutilanteessa markkinoilla) 1 momentin mukaan kunnan hoitaessa 7 §:ssä tarkoitettua tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla sen on annettava tehtävä osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus). Kuntalain 128 §:n mukaan kunnan toimiessa 127 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa kilpailutilanteessa markkinoilla sen on hinnoiteltava toimintansa markkinaperusteisesti.

Terveysdenhuoltolain (1326/2010) työterveyshuoltoa koskevan 18 §:n 3 momentin mukaan kunta voi sopia alueellaan toimivan työnantajan kanssa siitä, että kunnan terveyskeskus järjestää työnantajan palveluksessa oleville työntekijöille työterveyshuoltolain 14 §:ssä tarkoitettuja sairaanhoito- ja muita terveydenhuoltopalveluja. Kuntalain yhtiöittämisvelvollisuutta koskevan siirtymäsäännöksen 150 §:n 2 momentin mukaan 126 §:n 1 momenttia sovelletaan terveydenhuoltolain 18 §:n 3 momentissa tarkoitettuja työterveyshuollon palvelujen tuottamiseen vuoden 2017 alusta.

Kuntalain 150 §:n 3 momentissa todetaan, että jos 1 ja 2 momentissa tarkoitettut tehtävät siirretään vuoden 2016 loppuun mennessä, on sen osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön, jonka palvelukseen kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevat henkilöt siirtyvät, huolehdittava sellaisen siirtyvän henkilöstön eläketurvan säilymisestä, joka on ollut kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa ennen vuotta 1993 ja jonka palvelussuhde jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan saakka.

Kuntalain 150 §:n 4 momentissa todetaan, että jos kunta tai kuntayhtymä viimeistään vuoden 2016 loppuun mennessä luovuttaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien siirtämiseksi yhden tai useamman kunnan tai kuntayhtymän omistamalle osakeyhtiölle omistamansa kiinteistön, joka on ennen lain voimaantuloa pääasiallisesti ollut välittömästi kunnan kilpailutilanteessa markkinoilla hoidettavan tehtävän käytössä ja tulee tuollaiseen käyttöön luovutuksen jälkeen ja saa vastikkeeksi vastaanottavan yhtiön osakkeita, verovirasto palauttaa suoritetun veron hakemuksesta. Verovapaus koskee vastaavasti yhtiöitettävän toiminnan käyttöomaisuuteen kuuluvia arvopapereita sekä kunnan tai kuntayhtymän omistaman kiinteistön omistamista ja hallintaa harjoittavan yhtiön osakkeiden luovutusta vastaanottavan yhtiön osakkeita vastaan, jos kiinteistöt ovat pääasiassa edellä tarkoitettussa käytössä tai osakkeet oikeuttavat edellä tarkoitettussa käytössä olevan huoneiston hallintaan.

Kuntalain 150 §:n 4 momentin mukaan hakemus veron palauttamiseksi on tehtävä vuoden kuluessa veron suorittamisesta. Hakemukseen on liitettävä asianomaisten kuntien antama selvitys luovutuksen liittymisestä tässä laissa säädettyyn toiminnan yhtiöittämisvelvollisuuteen sekä kiinteistön käytöstä ennen luovutusta ja sen jälkeen. Hakemukseen on lisäksi liitettävä kunnan tilintarkastajan lausunto. Verovirasto voi tarvittaessa pyytää valtiovarainministeriöltä lausunnon luovutuksen liittymisestä laissa säädettyyn yhtiöittämisvelvollisuuteen.

Kuntalain 150 §:n 5 momentissa todetaan, että jos hakemus on tehty ja verovapaan luovutuksen edellytysten täyttymisestä on esitetty selvitys ennen veron suorittamista, verovirasto voi päättää, että veroa ei ole suoritettava.

1.2 Valiokuntien kannanotot

Kuntalain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä (HE 32/2013) on käsitelty kunnallisten palveluiden suhdetta kilpailutilanteessa markkinoilla olevan toiminnan yhtiöittämismahdollisuuteen. Hallintovaliokunta käsiteli kuntalain muuttamista koskevaa hallituksen esitystä koskevassa mietinnössään (HaVM 10/2013) kunnallisen työterveyshuollon palveluiden suhdetta hallituksen esityksessä ehdotettuun kilpailutilanteessa markkinoilla olevan toiminnan yhtiöittämismahdollisuuteen. Hallintovaliokunta viittasi mietinnössään siihen, mitä työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ja sosiaali- ja terveysvaliokunta olivat asiasta lausuneet.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta totesi muun muassa lausunnossaan (TyVL 6/2013 vp), että työterveyshuollon sairaanhoidon palveluiden yhtiöittämismahdollisuus sopisi paremmin toteutettavaksi vasta, kun tiedetään, millaisessa muodossa hallituksen valmistelema sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistus toteutetaan ja miten työterveyshuollon palvelut uudessa tilanteessa toteutetaan. Lisäksi työterveyshuollon asema osana kunnan perusterveydenhuoltoa oli ennen muutoksen voimaantuloa selvitettävä ja työterveyshuollon yhtiöittämiselle oli varattava riittävä valmistelu-aika. Valmisteluajan riittävyyttä arvioitaessa oli otettava huomioon kuntarakennetta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä lähivuosina koskevat merkittävät muutokset.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta katsoi lausunnossaan (StVL 9/2013 vp) muun muassa, etteivät kunnat olleet voineet riittävästi valmistautua lain täytäntöönpanoon työryhmän osittain ristiriitaisen vastaanoton saaneen ehdotuksen perusteella. Siirtymäajan riittävyyttä arvioitaessa oli lisäksi otettava huomioon, että kuntarakennetta ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä koskevat merkittävät muutokset edellyttävät lähivuosina erittäin paljon valmistelutyötä kunta-alalla. Valiokunta piti tärkeänä, että sosiaali- ja terveydenhuoltoa kehitetään kokonaisvaltaisesti. Valiokunta piti hallituksen esityksen yhden vuoden siirtymäaikaa lyhyenä ja esitti, että sitä pidennetään vuoden 2016 loppuun saakka.

Hallintovaliokunta totesi mietinnössään, että pykälään oli tarpeellista lisätä siirtymäsäännös työterveyshuollon palvelujen tuottamisesta. Edellä mainitun kuntalain muutoksen yhteydessä sosiaali- ja terveysvaliokunta ja työelämä- ja tasa-arvovaliokunta olivat kiinnittäneet huomiota työterveyspalveluiden yhtiöittämisen aikatauluun. Siirtymäsäännöksen tarkoituksenmukaisuutta puolsi myös meneillään oleva sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistus. Valiokunta ehdotti työterveyspalveluja koskevan siirtymäsäännöksen lisäämistä uuteen 2 momenttiin. Yhtiöittämismahdollisuutta sovellettaisiin säännöksessä tarkoitettuihin palveluihin vuoden 2017 alusta.

Siirtymäaika koskee työterveyshuollon sairaanhoitopalveluja, jotka ilman siirtymäaikaa pitäisi yhtiöittää. Työterveyshuollon lakisääteisiä ennaltaehkäiseviä palveluja yhtiöittämismahdollisuus ei koske. Tämän vuoksi kuntalain 150 §:n 2 momentissa viitataan nimenomaan terveydenhuoltolain 18 §:n 3 momentin mukaiseen työterveyshuoltoon.

Hallintovaliokunta totesi, että työterveyshuoltoa koskevasta siirtymäsäännöksestä on tarpeen ilmetä myös säännöksen suhde 128 §:ssä säädettyyn markkinaperusteisen hinnoittelun velvoitteeseen.

Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on kilpailulain (948/2011) 30 a §:n perusteella toimivalta puuttua kunnan tai kuntayhtymän toimintaan ja hinnoitteluun niiden tarjotessa työterveyshuollon palveluja kilpailutilanteessa markkinoilla. Hallintovaliokunta totesi, että tulkintaongelmien välttämiseksi säännöksessä oli kuitenkin tarpeen selkeästi todeta, että Kilpailu- ja kuluttajavirastolla on toimivalta puuttua myös siirtymäaikana kilpailua vääristävään tai estävään menettelyyn kilpailulain 4 a luvussa tarkoitettulla tavalla.

Hallintovaliokunta totesi myös, että pykälää oli tarpeen täydentää siten, että siirtymäsäännöstä eläketurvasta sovelletaan edellä mainittua kuntalain muutosta vastaavasti myös siirtymäajan kuluessa toteutettaviin tehtävien siirtoihin. Tällä vältettiin se, että siirtymäsäännös olisi rauennut voimassa olleen kuntalain kumoamisen yhteydessä.

Edellä mainitussa kuntalain muutoksessa säädettiin myös yhtiöittämisvelvollisuuteen liittyneestä varainsiirtoverovapaudesta siirtymäaikana. Valiokunta piti tarkoituksen mukaisena, että varainsiirtoverovapaudesta säädettiin siirtymäaikana samalla tavoin kuin mainitun kuntalain muutoksen voimaantulosäännöksessä.

1.3 Euroopan komission näkemys

Kuntien työterveyshuollon sairaanhoitopalveluiden yhtiöittämiseen liittyvän siirtymäajan pidentämisestä on oltu sosiaali- ja terveysministeriöstä yhteydessä Euroopan komissioon. Sosiaali- ja terveysministeriön kirjeessä 26 päivänä huhtikuuta 2016 siirtymäajan pidentämistä perusteltiin meneillään olevilla alue-uudistuksella ja sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän rakennemuutoksella.

Euroopan komissio on kirjeessään 15 päivänä heinäkuuta 2016 suhtautunut myönteisesti kunnallisten työterveyshuollon sairaanhoitopalveluiden yhtiöittämiseen liittyvän siirtymäsäännöksen jatkamiseen vuoden 2018 loppuun. Komission mukaan viranomaisten tulisi siirtymäaikana tehdä tarvittavat toimenpiteet estääkseen kilpailun vääristymistä mukaan lukien eriyttämällä työterveyshuollon palveluiden ja muiden palveluiden kirjanpito ja varmistamalla, että näistä palveluista veloitetaan markkinahinta. Euroopan komissiolla oli tiedossa Terveyspalvelualan Liitto ry:n näkemys käsittelyssä olevaan asiaan, kun se muodosti oman kantansa.

1.4 Markkinatilanne

Työterveyshuolto Suomessa 2015 katsauksen alustavien tietojen mukaan työterveyshuollon henkilöasiakkaista 58 prosenttia oli yksityisten palveluntuottajien piirissä, 21 prosenttia kunnallisten liikelaitosten tai/osakeyhtiöitten, 9 prosenttia työnantajan oman, 8 prosenttia terveyskeskusten ja 4 prosenttia työnantajien yhteisten palveluiden piirissä. Kunnallisten toimijoiden (terveyskeskus, liikelaitos, osakeyhtiö) henkilöasiakasmäärä on vähentynyt 35 prosentista 29 prosenttiin vuosien 2010 - 2015 aikana. Terveyskeskusten henkilöasiakkaiden määrän vähennys tänä aikana oli lähes 43 prosenttia. Samaan aikaan terveyskeskuksissa toimivien työterveysyksiköiden määrä on vähentynyt 89:stä 58:aan (siirtymä osaksi liikelaitoksia) ja liikelaitosten määrä kasvanut 25:stä 32:een. Kunnallisten liikelaitosten henkilöasiakkaiden määrän mediaani on laskenut 12 775:stä 11 798:aan.

2 Ehdotetut muutokset

Kuntalain yhtiöittämisvelvollisuutta koskevan siirtymäsäännöksen 150 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kuntalain yhtiöittämisvelvollisuutta koskevaa

126 §:n 1 momentin säännöstä sovellettaisiin työterveyshuollon sairaanhoitopalvelujen tuottamiseen kaksi vuotta voimassa olevassa siirtymäsäännöksessä säädettyä myöhemmin eli vasta vuoden 2019 alusta. Yhtiöittämisvelvollisuus tulisi näin ollen voimaan samaan aikaan kuin sosiaali- ja terveydenhuollon rakennemuutos.

Työterveyshuollon järjestämis- ja tuottamisvastuun sisältöä ja toteuttamistapaa koskevat tarvittavat lainsäädännön tarkistukset ja sen edellyttämät käytännön järjestelyt on tarkoituksenmukaista toteuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon rakennemuutoksen yhteydessä. Siirtymäajan jatkaminen kahdella vuodella mahdollistaisi sen, että maakunnallisen työterveyshuollon järjestämis- ja tuottamisvastuun toteutuksen suunnittelussa ja täytäntöönpanossa voitaisiin tulevat palvelurakenteet ja tuotantotavat sovittaa yhteen asianmukaisesti tulevaan sosiaali- ja terveydenhuollon rakennemuutokseen.

Lisäksi kuntalain 150 §:ään ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan kunnan tuottaessa siirtymäaikana kilpailutilanteessa markkinoilla työterveyshuoltolain 14 §:ssä tarkoitettuja työterveyshuollon sairaanhoito- ja muita terveydenhuoltopalveluja tulee toiminnan kirjanpito eriyttää muusta kunnan terveydenhuollon palvelujen kirjanpidosta. Säännöksellä turvattaisiin kilpailuneutraliteetin toteutumista siirtymäaikana.

Siirtymäaikaa ehdotetaan jatkettavaksi myös kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevan, mutta uuden yrityksen palvelukseen siirtyvän työterveyshuollon henkilöstön eläketurvan säilymisen osalta. Edellytyksenä olisi, että henkilö on ollut kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa ennen vuotta 1993 ja palvelussuhde jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan saakka.

Myös luovutettavan kiinteistön ja arvopapereiden luovutusta koskevaa verovapautta ehdotetaan jatkettavaksi siirtymäajaksi. Tämä koskisi kiinteistöä, joka on ennen lain voimaantuloa pääasiallisesti ollut välittömästi kunnan kilpailutilanteessa markkinoilla hoidettavan työterveyshuollon käytössä ja tulee tuollaiseen käyttöön luovutuksen jälkeen.

Verovapaus koskisi vastaavasti siirtymäaikana yhtiöitettävän toiminnan käyttöomaisuuteen kuuluvia arvopapereita sekä kunnan tai kuntayhtymän omistaman kiinteistön omistamista ja hallintaa harjoittavan yhtiön osakkeiden luovutusta vastaanottavan yhtiön osakkeita vastaan. Edellytyksenä olisi, että kiinteistöt ovat pääasiassa työterveyshuollon käytössä tai osakkeet oikeuttavat kyseessä olevassa käytössä olevan huoneiston hallintaan.

3 Esityksen vaikutukset

Meneillään on alue-uudistus ja sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän rakennemuutos, joissa 313 (vuonna 2016) kunnan vastuulla olevat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvelvoitteet siirtyisivät pääosin muodostettaville 18 maakunnalle. Nyt voimassa olevan kuntalain 150 §:n 2 momentin mukaan työterveyshuollon sairaanhoitopalvelut tulisi yhtiöittää vuoden 2016 loppuun mennessä. Uudistuksen tultua voimaan kunnat eivät voi tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita. Näin ollen uudistuksen voimaantulon ja nyt voimassa olevan yhtiöittämisvelvoitteen väliin jää kahden vuoden aika, jolloin kuntien tulisi joko yhtiöittää työterveyshuollon sairaanhoitopalvelut tai luopua niiden tuottamisesta kilpailluilla markkinoilla. Jos sairaanhoitopalvelujen tuottaminen loppuu kunnissa, niistä saatavat tulot jäisivät saamatta. Toimintojen päätyminen johtaisi myös työkyvyttömyydestä aiheutuvien kustannusten kasvuun. Uudistusten tultua voimaan maakunta ratkaisee, miten se järjestää työterveyshuolto-

palvelut alueellaan; hankkimalla ne muilta palveluntuottajilta, tuottamalla ne itse (yhtiöittämisvelvollisuus) tai yhdessä toisen maakunnan kanssa. Tästä aiheutuisi kunnalle yhtiön perustamiskustannusten lisäksi toiminnan lakkauttamiseen ja mahdolliseen yhtiön purkuun ja henkilöstöön liittyvät kustannukset.

Siirtymäajan jatkamisella kahdella vuodella mahdollistettaisiin nykytilan jatkuminen sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän rakennemuutoksen voimaantumiseen saakka eikä kuntien siten tarvitsisi yhtiöittää työterveyshuollon sairaanhoitopalveluja kahdeksi viimeiseksi vuodeksi.

Siirtymäaikana viranomaisten tulisi tehdä tarvittavat toimenpiteet estääkseen kilpailun vääristymistä mukaan lukien eriyttämällä työterveyshuollon palveluiden ja muiden palveluiden kirjanpito ja varmistamalla, että näistä palveluista veloitetaan markkinaperusteinen hinta.

Esityksellä ei ole merkittäviä suoria vaikutuksia valtion talousarvioon.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu sosiaali- ja terveysministeriössä. Asiaa on käsitelty 25.8.2016 Työterveyshuollon neuvottelukunnassa, jossa ovat edustettuina Työterveyslaitos, työ- ja elinkeinoministeriö, valtiovarainministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Suomen Kuntaliitto, Kansaneläkelaitos, Elinkeinoelämän keskusliitto, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry, Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK, Suomen Työterveyslääkäriyhdistys ry, Suomen Työterveyshoitajaliitto ry, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry, Akava ry ja Suomen yrittäjät. Työterveyshuollon neuvottelukunta keskusteli esitysluonnoksesta ja sen jatkovalmistelua kannatettiin.

Esityksestä on pyydetty lausunnot valtiovarainministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, opetus- ja kulttuuriministeriöltä, Kilpailu- ja kuluttajavirastolta, Työterveyslaitokselta, Kansaneläkelaitokselta, Suomen Kuntaliitolta, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä, Maa- ja Metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK:lta, Suomen Työterveyslääkäriyhdistys ry:ltä, Suomen Työterveyshoitajaliitto ry:ltä, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:ltä, Akava ry:ltä, Suomen Yrittäjät ry:ltä, Elinkeinoelämän keskusliitolta, Terveyspalvelualan Liitto ry:ltä, Lääkäripalveluyritykset ry:ltä, Kallaveden työterveydeltä, Kokkolan Työplus -liikelaitokselta, Kymijoen Työterveydeltä, Mehiläinen Oy:ltä, Suomen Terveystalo Oy:tä, Tullinkulman Työterveys Oy:ltä, Työterveys Aallolta ja Vantaan Työterveys liikelaitokselta.

Lausunnoissa on...

Esitykseen on saatu esittelylupa valtiovarainministeriöltä (pyydettyävä).

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

150 §. Yhtiöittämisvelvollisuutta koskevat siirtymäsäännökset. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että työterveyshuollon yhtiöittämisvelvollisuuden siirtymäaikaa jatkettaisiin vuoden 2018 loppuun saakka. Lisäksi säädettäisiin toiminnan eriyttämisestä kirjanpidossa.

Parhaillaan valmistellaan alue-uudistusta ja sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän rakennemuutosta, joissa noin 300 kunnan vastuulla olevat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvelvoitteet siirtyvät pääosin muodostettaville 18 maakunnalle. Nyt voimassa olevan kuntalain 150 §:n 2 momentin mukaan työterveyshuollon sairaanhoitopalvelut tulisi yhtiöittää vuoden 2016 loppuun mennessä. Uudistuksiin liittyvissä ehdotuksissa myös työterveyshuollon järjestämisvelvollisuus siirtyy kunnilta maakunnille. Uudistuksen tultua voimaan kunnat eivät voi tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita. Näin ollen uudistuksen voimaantulon ja nyt voimassa olevan yhtiöittämisvelvoitteen väliin jää kahden vuoden aika, jolloin kuntien tulisi joko yhtiöittää työterveyshuollon sairaanhoitopalvelut tai luopua niiden tuottamisesta kilpailuilla markkinoilla. Siirtymäajan jatkamisella kahdella vuodella mahdollistettaisiin nykytilan jatkuminen sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän rakennemuutoksen voimaantuloon saakka eikä kuntien siten tarvitsisi yhtiöittää järjestämisvastuullaan olevia työterveyshuollon sairaanhoitopalveluja ennen muutosta.

Lisäksi ehdotetaan, että kunnan tai kuntayhtymän on siirtymäaikana eriytettävä kirjanpidossaan työterveyshuollon sairaanhoito- ja muut terveydenhuoltopalvelut muista kunnan terveydenhuollon palveluista. Säännöksellä turvattaisiin kilpailuneutraliteetin toteutumista siirtymäaikana. EU-komissio on myös edellyttänyt toiminnan eriyttämistä kirjanpidossa, jotta varmistetaan, ettei siirtymäaika vääristäisi kilpailua ja siihen voitaisiin tarvittaessa puuttua. Kirjanpidollinen eriyttäminen mahdollistaa myös sen, että voidaan paremmin valvoa toiminnan hinnoittelun markkinaehtoisuutta.

Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä jatkettaisiin kahdella vuodella myös velvollisuutta turvata henkilöstön eläke-edut. 150 §:n 3 momentti. Momentin siirtymäaikaa ehdotetaan jatkettavaksi kahdella vuodella 2 momentin muutoksen vuoksi. Jos 2 momentissa tarkoitetut tehtävät siirretään vuoden 2018 loppuun mennessä, olisi sen osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön, jonka palvelukseen kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevat henkilöt siirtyvät, huolehdittava sellaisen siirtyvän henkilöstön eläketurvan säilymisestä, joka on ollut kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa ennen vuotta 1993 ja jonka palvelussuhde jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan saakka.

Myös 4 momentin siirtymäaikaa ehdotetaan jatkettavaksi kahdella vuodella 2 momentin muutoksen vuoksi. Jos kunta tai kuntayhtymä viimeistään vuoden 2018 loppuun mennessä luovuttaisi 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien siirtämiseksi yhden tai useamman kunnan tai kuntayhtymän omistamalle osakeyhtiölle omistamansa kiinteistön, joka on ennen lain voimaantuloa pääasiallisesti ollut välittömästi kunnan kilpailutilanteessa markkinoilla hoidettavan tehtävän käytössä ja tulee tuollaiseen käyttöön luovutuksen jälkeen ja saa vastikkeeksi vastaanottavan yhtiön osakkeita, verovirasto palauttaisi suoritetun veron hakemuksesta. Verovapaus koskisi vastaavasti yhtiöitettävän toiminnan käyttöomaisuuteen kuuluvia arvopapereita sekä kunnan tai kuntayhtymän omistaman kiinteistön omistamista ja hallintaa harjoittavan yhtiön osakkeiden

luovutusta vastaanottavan yhtiön osakkeita vastaan, jos kiinteistöt ovat pääasiassa edellä tarkoitetussa käytössä tai osakkeet oikeuttavat edellä tarkoitetussa käytössä olevan huoneiston hallintaan.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2017.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kuntalain 150 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntalain (410/2014) 150 §:n 2, 3 ja 4 momenttia seuraavasti:

150 §

Yhtiöittämisvelvollisuutta koskevat siirtymäsäännökset

Edellä 126 §:n 1 momenttia sovelletaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 18 §:n 3 momentissa tarkoitettuja työterveyshuollon palvelujen tuottamiseen vuoden 2019 alusta. Kunnan tuottaessa siirtymäaikana työterveyshuollon palveluja sen on niiden hinnoittelussa noudatettava, mitä tämän lain 128 §:ssä säädetään. Kunnan tai kuntayhtymän on siirtymäaikana eriytettävä kirjanpidossaan työterveyshuollon sairaanhoito- ja muut terveydenhuoltopalvelut muista kunnan terveydenhuollon palveluista. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi puuttua kilpailulain 4 a luvussa tarkoitettulla tavalla kunnan tai kuntayhtymän toimintaan ja hinnoitteluun niiden tarjotessa siirtymäaikana työterveyshuollon palveluja kilpailutilanteessa markkinoilla.

Jos 2 momentissa tarkoitettut tehtävät siirretään vuoden 2018 loppuun mennessä, on sen osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön, jonka palvelukseen kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevat henkilöt siirtyvät, huolehdittava sellaisen siirtyvän henkilöstön eläketurvan säilymisestä, joka on ollut kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa ennen vuotta 1993 ja jonka palvelussuhde jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan saakka.

Jos kunta tai kuntayhtymä viimeistään vuoden 2018 loppuun mennessä luovuttaa 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien siirtämiseksi yhden tai useamman kunnan tai kuntayhtymän omistamalle osakeyhtiölle omistamansa kiinteistön, joka on ennen lain voimaantuloa pääasiallisesti ollut välittömästi kunnan kilpailutilanteessa markkinoilla hoidettavan tehtävän käytössä ja tulee tuollaiseen käyttöön luovutuksen jälkeen ja saa vastikkeeksi vastaanottavan yhtiön osakkeita, verovirasto palauttaa suoritetun veron hakemuksesta. Verovapaus koskee vastaavasti yhtiöitettävän toiminnan käyttöomaisuuteen kuuluvia arvopapereita sekä kunnan tai kuntayhtymän omistaman kiinteistön

omistamista ja hallintaa harjoittavan yhtiön osakkeiden luovutusta vastaanottavan yhtiön osakkeita vastaan, jos:

- 1) kiinteistöt ovat pääasiassa edellä tarkoitettussa käytössä; tai
- 2) osakkeet oikeuttavat edellä tarkoitettussa käytössä olevan huoneiston hallintaan.

Tämä laki tulee voimaan xx päivänä xxkuuta 20xx.

Helsingissä xx päivänä lokakuuta 2016

Pääministeri

Juha Sipilä

Perhe- ja peruspalveluministeri Juha Rehula

1.

Laki

kuntalain 150 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kuntalain (410/2014) 150 §:n 2, 3 ja 4 momenttia seuraavasti:

Voimassaoleva laki

Ehdotus

150 §

150 §

Yhtiöittämisvelvollisuutta koskevat siirtymäsäännökset

Yhtiöittämisvelvollisuutta koskevat siirtymäsäännökset

Edellä 126 §:n 1 momenttia sovelletaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 18 §:n 3 momentissa tarkoitettuja työterveyshuollon palvelujen tuottamiseen vuoden 2017 alusta. Kunnan tuottaessa siirtymäaikana työterveyshuollon palveluja sen on niiden hinnoittelussa noudatettava, mitä tämän lain 128 §:ssä säädetään. Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi puuttua kilpailulain 4 a luvussa tarkoitettulla tavalla kunnan tai kuntayhtymän toimintaan ja hinnoitteluun niiden tarjotessa siirtymäaikana työterveyshuollon palveluja kilpailutilanteessa markkinoilla.

Jos 1 ja 2 momentissa tarkoitetut tehtävät siirretään vuoden 2016 loppuun mennessä, on sen osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön, jonka palvelukseen kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevat henkilöt siirtyvät, huolehdittava sellaisen siirtyvän henkilöstön eläketurvan säilymisestä, joka on ollut kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa ennen

Edellä 126 §:n 1 momenttia sovelletaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 18 §:n 3 momentissa tarkoitettuja työterveyshuollon palvelujen tuottamiseen vuoden 2019 alusta. Kunnan tuottaessa siirtymäaikana työterveyshuollon palveluja sen on niiden hinnoittelussa noudatettava, mitä tämän lain 128 §:ssä säädetään. *Kunnan tai kuntayhtymän on siirtymäaikana eriytettävä kirjanpidossaan työterveyshuollon sairaanhoito- ja muut terveydenhuollon palveluista.* Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi puuttua kilpailulain 4 a luvussa tarkoitettulla tavalla kunnan tai kuntayhtymän toimintaan ja hinnoitteluun niiden tarjotessa siirtymäaikana työterveyshuollon palveluja kilpailutilanteessa markkinoilla.

Jos 2 momentissa tarkoitetut tehtävät siirretään vuoden 2018 loppuun mennessä, on sen osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön, jonka palvelukseen kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa olevat henkilöt siirtyvät, huolehdittava sellaisen siirtyvän henkilöstön eläketurvan säilymisestä, joka on ollut kunnan tai kuntayhtymän palveluksessa ennen vuotta 1993 ja jonka palvelussuhde jatkuu

vuotta 1993 ja jonka palvelussuhde jatkuu yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan saakka.

Jos kunta tai kuntayhtymä viimeistään vuoden 2016 loppuun mennessä luovuttaa 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien siirtämiseksi yhden tai useamman kunnan tai kuntayhtymän omistamalle osakeyhtiölle omistamansa kiinteistön, joka on ennen lain voimaantuloa pääasiallisesti ollut välittömästi kunnan kilpailutilanteessa markkinoilla hoidettavan tehtävän käytössä ja tulee tuollaiseen käyttöön luovutuksen jälkeen ja saa vastikkeeksi vastaanottavan yhtiön osakkeita, verovirasto palauttaa suoritettun veron hakemuksesta. Verovapaus koskee vastaavasti yhtiöittettävän toiminnan käyttöomaisuuteen kuuluvia arvopapereita sekä kunnan tai kuntayhtymän omistaman kiinteistön omistamista ja hallintaa harjoittavan yhtiön osakkeiden luovutusta vastaanottavan yhtiön osakkeita vastaan, jos:

1) kiinteistöt ovat pääasiassa edellä tarkoitettussa käytössä; tai

2) osakkeet oikeuttavat edellä tarkoitettussa käytössä olevan huoneiston hallintaan.

yhdenjaksoisesti eläketapahtumaan saakka.

Jos kunta tai kuntayhtymä viimeistään vuoden 2018 loppuun mennessä luovuttaa 2 momentissa tarkoitettujen tehtävien siirtämiseksi yhden tai useamman kunnan tai kuntayhtymän omistamalle osakeyhtiölle omistamansa kiinteistön, joka on ennen lain voimaantuloa pääasiallisesti ollut välittömästi kunnan kilpailutilanteessa markkinoilla hoidettavan tehtävän käytössä ja tulee tuollaiseen käyttöön luovutuksen jälkeen ja saa vastikkeeksi vastaanottavan yhtiön osakkeita, verovirasto palauttaa suoritettun veron hakemuksesta. Verovapaus koskee vastaavasti yhtiöittettävän toiminnan käyttöomaisuuteen kuuluvia arvopapereita sekä kunnan tai kuntayhtymän omistaman kiinteistön omistamista ja hallintaa harjoittavan yhtiön osakkeiden luovutusta vastaanottavan yhtiön osakkeita vastaan, jos:

1) kiinteistöt ovat pääasiassa edellä tarkoitettussa käytössä; tai

2) osakkeet oikeuttavat edellä tarkoitettussa käytössä olevan huoneiston hallintaan.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuu-
ta 20.*
